

Dokument na schôdzu

B8-1278/2016

22.11.2016

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

predložené v súlade s článkom 123 ods. 2 rokovacieho poriadku

Vzťahy medzi EÚ a Tureckom
(2016/2993(RSP))

**Takis Hadjigeorgiou, Marie-Christine Vergiat, Merja Kyllönen,
Patrick Le Hyaric, Neoklis Sylikiotis, Malin Björk, Marisa Matias,
Martina Michels, Cornelia Ernst, Helmut Scholz, Ángela Vallina,
Marina Albiol Guzmán, Dimitrios Papadimoulis, Stelios Kouloglou,
Kostas Chrysogonos, Barbara Spinelli, Josu Juaristi Abaunz,
Thomas Händel, Eleonora Forenza, Anne-Marie Mineur, Dennis de Jong,
Jaromír Kohlíček, Kateřina Konečná, Lola Sánchez Caldentey,
Miguel Urbán Crespo, Tania González Peñas, Estefanía Torres Martínez,
Xabier Benito Ziluaga**
v mene skupiny GUE/NGL

**Uznesenie Európskeho parlamentu o vzťahoch medzi EÚ a Tureckom
(2016/2993(RSP))**

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Turecku, najmä tie o výročných správach o pokroku, svoje uznesenie zo 15. januára 2015 o slobode prejavu v Turecku¹ a svoje uznesenie z 27. októbra 2016 o situácii novinárov v Turecku²,
 - so zreteľom na závery Rady z 18. júla 2016 o Turecku,
 - so zreteľom na vyhlásenia komisára Rady Európy pre ľudské práva,
 - so zreteľom na výročnú správu Komisie o pokroku Turecka za rok 2016 (SWD(2016)0366),
 - so zreteľom na skutočnosť, že ústredným prvkom procesu pristúpenia k EÚ je dodržiavanie zásad právneho štátu, demokratických hodnôt, ľudských práv vrátane predovšetkým slobody prejavu,
 - so zreteľom na vyhlásenie komisára Rady Európy pre ľudské práva z 26. júla 2016 o opatreniach prijatých počas výnimočného stavu v Turecku,
 - so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1996,
 - so zreteľom na článok 123 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Európska únia a Európsky parlament dôrazne odsúdili neúspešný vojenský prevrat v Turecku;
- B. keďže Turecko je naďalej kandidátskou krajinou na členstvo v EÚ; keďže používanie represívnych opatrení počas výnimočného stavu v kandidátskej krajine je neakceptovateľné, je to v rozpore so základnými zásadami EÚ, medzi ktoré patria demokratické hodnoty, právny štát a dodržiavanie ľudských práv, ako aj v rozpore s Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach;
- C. keďže turecká polícia 4. novembra 2016 zatkla spolupredseda strany HDP a ôsmych ďalších poslancov z tejto politickej strany po tom, čo boli zbavení imunity na základe právneho predpisu prijatého 20. mája 2016;
- D. keďže od prevratu orgány zadržali 10 poslancov Tureckého veľkého národného zhromaždenia a približne 150 novinárov, čo je svetovým rekordom, pokiaľ ide o počet takýchto zatknutí, pričom 40 000 osôb bolo zadržaných a viac než 31 000 je naďalej vo

¹ Prijaté texty, P8_TA(2015)0014.

² Prijaté texty, P8_TA(2016)0423.

väzení, 129 000 zamestnancov verejnej správy je buď naďalej suspendovaných (66 000) alebo boli prepustení (63 000), pričom proti väčšine z nich doteraz neboli vznesené žiadne obvinenia; keďže tieto zatknutia predstavujú veľký krok späť, pokiaľ ide o politické slobody a demokraciu v Turecku;

- E. keďže dodržiavanie zásady právneho štátu a základných práv vrátane slobody prejavu patrí k základným hodnotám EÚ, ku ktorým sa Turecko formálne zaviazalo podaním prihlášky o členstvo v EÚ a súvisiacimi rokovania, ako aj plným členstvom v Rade Európy;
- F. keďže 53 demokraticky zvolených spolustarostov bolo prepustených a 39 spolustarostov bolo zatknutých, zatiaľ čo vláda vymenovala správcov v 34 obciach;
- G. keďže neutíchajúce represie tureckej vlády vyvolávajú dojem, že demokratická vôľa miliónov voličov je bezvýznamná a neplatná a zároveň zhoršujú už aj tak slabú dynamiku miestnej demokracie v krajine; keďže v nadväznosti na pokus o prevrat turecké orgány takisto zatvorili prokurdské médiá a zatkli prokurdských novinárov;
- H. keďže mnohé európske inštitúcie vrátane Európskej rady a Európskeho parlamentu pri viacerých príležitostiach vyjadrili svoje znepokojenie nad „širším vymedzením“ terorizmu, ktoré sa používa v Turecku a ktoré umožňuje represie neobmedzeného rozsahu voči magistrátom a oponentom režimu, najmä voči novinárom, obhajcom ľudských práv, politickým oponentom a členom menšín, predovšetkým Kurdom;
- I. keďže nezávislé súdnictvo je základnou zásadou právneho štátu; keďže podľa Európskeho združenia sudcov takmer 3 400 sudcov bolo odvolaných z funkcie a 2 900 je stále vo väzení;
- J. keďže Turecko doposiaľ nespĺnilo kritériá potrebné na liberalizáciu vízového režimu;
- K. keďže podľa informačných správ organizácie Human Rights Watch sa situácia v oblasti ľudských práv v Turecku vážne zhoršila a od pokusu o prevrat je známych najmenej 13 prípadov mučenia; keďže zákaz mučenia je všeobecnou zásadou medzinárodného práva a nemožno ho zrušiť;
- L. keďže v odseku 5 rámca pre prístupové rokovania s Tureckom sa uvádza, že Komisia „v prípade závažného a trvalého porušovania princípov slobody, demokracie, dodržiavania ľudských práv, základných slobôd a právneho štátu odporučí pozastavenie rokovaní a navrhne podmienky ich obnovenia“; keďže Turecko už viac nespĺňa kodanské kritériá v dostatočnej miere, pretože nerešpektuje hodnoty uvedené v článku 2 Zmluvy o Európskej únii; keďže dočasné pozastavenie rokovaní by znamenalo zmrazenie súčasných rozhovorov, ako aj to, že v súvislosti s pristúpením Turecka k EÚ by sa neotvorili žiadne nové kapitoly a nezačali žiadne nové iniciatívy;
- 1. dôrazne odsudzuje všetky represívne opatrenia prijaté po neúspešnom prevrate v júli, v dôsledku ktorých boli uväznené tisíce občanov, medzi nimi poslanci parlamentu zo strany HDP, starostovia, výkonní pracovníci strany, novinári a akademickí pracovníci, ako aj všetky dočasné zadržania založené buď na politických kritériách, alebo nepodložených podozreniach z „náklonnosti k teroristickej organizácii“; žiada okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých politických väzňov vrátane politikov,

novinárov a akademikov, ktorí sú zadržávaní bez preukázania individuálnej účasti na páchaní trestného činu alebo bez vzneseného obvinenia;

2. silne odsudzuje skutočnosť, že turecká polícia nedávno zatkla spolupredseda strany HDP a ôsmich ďalších poslancov z tejto politickej strany po tom, čo boli zbavení imunity na základe právneho predpisu prijatého 20. mája 2016;
3. vyzýva EÚ a jej hlavy štátov a predsedov vlád, aby odvolali vyhlásenie EÚ a Turecka prostredníctvom ukončenia dohody; vyzýva Komisiu, aby začala postup zmrazením rokovaní o prístupí a zvažila ich znovuo tvorenie iba v prípade obnovy zásady právneho štátu a zároveň aby zvažila opatrenia proti tureckým orgánom;
4. vyzýva Komisiu, aby preskúmala dôsledky pozastavenia finančných prostriedkov poskytovaných Turecku v rámci nástroja predstupovej pomoci (IPA II) a zároveň zohľadnila vplyv tohto rozhodnutia na občiansku spoločnosť v krajine; žiada úplné pozastavenie modernizácie colnej únie;
5. vyjadruje hlboké znepokojenie nad situáciou v oblasti právneho štátu, demokracie a ľudských práv v Turecku; naliehavo vyzýva Turecko, aby upokojilo napätú politickú atmosféru po pokuse o prevrat, ktorá vytvára prostredie obmedzujúce slobodu prejavu v médiách a na internete;
6. trvá na tom, že turecká vláda musí zrevidovať právny rámec, pokiaľ ide o organizovaný zločin a terorizmus, v súlade s medzinárodnými a európskymi právnymi predpismi s cieľom zaručiť dodržiavanie základných práv a slobôd, konkrétne právo na spravodlivý súdny proces a slobodu prejavu, zhromažďovania a združovania v praxi;
7. žiada, aby sa pri styku so všetkými migrantmi, a najmä utečencami, dodržiavali medzinárodné právne predpisy; ľutuje, že Turecko využíva utečeneckú situáciu ako nástroj pri jednaniach s Úniou a vyzýva všetky strany, aby zaručili úplné dodržiavanie ľudských práv a medzinárodných právnych predpisov v súvislosti s utečencami;
8. vyzýva tureckú vládu, aby obnovila dodržiavanie ľudských práv v prípade všetkých vrátane osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu a ktoré žijú a pracujú v Turecku; odsudzuje vyhlásenie o obnovení trestu smrti v Turecku; dôrazne odsudzuje všetky prejavy násillia vo väzniciach, a najmä nárast počtu prípadov mučenia väzňov;
9. dôrazne odsudzuje návrh parlamentnej správy zo 17. novembra 2016, ktorej cieľom je zmeniť súčasné právne predpisy týkajúce sa zneužívania detí tak, aby sa muži súdení za sexuálne zneužívanie maloletých osôb vyhli trestnému stíhaniu alebo aby sa ich odsúdenie odložilo, ak so svojou obeťou uzavrujú manželstvo; odsudzuje vyhlásenie prezidenta Erdogana, podľa ktorého prepustí väzňov obvinených zo znásilnenia, aby sa uvoľnili miesta vo väzniciach;
10. vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie, aby reagovala s cieľom zabezpečiť dodržiavanie zásad demokracie a ľudských práv v Turecku;
11. poveruje svojho predsedu, aby vyslal delegáciu pozostávajúcu z poslancov rôznych politických skupín do Turecka na účely pozorovania situácie a aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokéj predstaviteľke Únie pre

zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Turecka.